

Genbrugsguld eller gravrøveri

Hvad gravrøverne overså i en fyrstegrav fra Nøvling

AF MARTIN WINTHOR OLESEN
Herning Museum

Når Herning Museums arkæologer går i gang med at undersøge en stor grav fra tiden omkring kr. fødsel, er det altid i spændt forventning om, at der nok skal være »noget« at komme efter. På det tidspunkt blev der som regel ikke sparet på gravgaverne. Men i flere tilfælde må vi indse, at vi kommer 2000 år for sent.

Omkring kr. fødsel blev en høvding begravet på en bank på sydsiden af Nøvling Holm, smukt placeret over Herningsholm Å og ikke mange meter fra bopladsen. Gravstedet var klart en høvdingegrav værdig, og graven blev da også centrum for begravelser i de næste 4-500 år - eller længere endnu, idet man i den tidlige middelalder bygger en kirke på Nøvling Holm. Der blev heller ikke sparet på noget. Graven var enorm. Kisten var 2,5 m lang, 1,3 m bred og 90 cm høj. Den var pakket med tusindvis af marksten, og efter begravelsen blev den dækket af et tykt lag af sten, og der blev sandsynligvis lavet en lille gravhøj, som marke-

rede stedet. Det har dog ikke sikret gravfreden. Kort tid efter, altså inden graven sank sammen, gravede et hold gravrøvere en tunnel ned gennem stenpakningen, ned til kistens vestende, hvor de brød kistelaget op og tog for sig af retterne. At grave sig ned gennem sådan en stenpakning har været et større arbejde, men det har helt sikkert kunnet betale sig. Det ved vi, for 2000 år senere prøvede vi at gøre dem kunsten efter og fik kun fat i det, de havde overset. Tilbage i graven var »kun« en håndfuld lerkar, der stod i gravens østende længst væk fra plyndringshullet, og så, i kanten af hullet, to sølvnåle. Placerin-

gen i kanten af hullet tyder på, at sølvnålene har siddet i den dodes dragt, som har været trukket op gennem hullet, og det har sikkert både været ulækkert og mørkt, så de blev altså overset og efterladt til os. De gav en idé om alt det, vi ikke fandt. Nåle af denne type var langt fra hver mands eje, og når de fandtes i graven, har der sikkert også været en guldfingerring, våben - et skjold og et spyd og måske ligefrem et sværd - bronzesporer, en stor jernsaks, fade og kasseroller af bronze importeret fra romerriget, smykker af sølv, bronze og måske ligefrem guld, alt sammen kunsthåndværk af højeste kvalitet.

Det er standard udstyr for en jernalderhøvding. Men tilbage var der altså kun to sølvnåle og et spørgsmål: Hvordan kunne de slippe af sted med det? Graven lå jo lige op af bopladsen, og hundene må have skabt sig. Kunne man ligefrem forestille sig, at plyndringen er sket i fuld forståelse med de efterladte, ja at de selv har gjort det. En helt tilsvarende historie kan vi fortælle fra Tjørring, så der har enten huseret en flok ekstremt frygtløse gravrøvere, eller også har det været anset for helt i orden at genbruge disse yderst værdifulde genstande efter et passende stykke tid.

De to sølvnåle, som gravrøverne ikke fik med op fra fyrstegraven i Nøvling. Nålene er 8 cm lange. Fyrsten blev begravet kort efter Kr. fødsel.

Foto: Herning Museum

Portræt

Skønhed smurt i olie

Jette Dahl fra Vildbjerg producerer olie til personlig pleje

AF MONICA JØRGENSEN
moj@herningfolkeblad.dk

Hyldemeter fyldt med skintonic, ansigtscreme til dag- og natbrug. Make up-fjerner, øjencreme og bodylotion. Sådan ser det ud hos mange kvinder, men ikke hos Jette Dahl fra Vildbjerg. Hun sværger ene og alene til at bruge en olie, som hun selv har lært at blande og siden sat i produktion. Siden 1999 har hun blandet »Dalens Olie« med salg for øje, men at det skulle komme så vidt, havde hun ikke forestillet sig, da hun selv tilfældigt stødte på olieopskriften.

- Jeg læste opskriften i en bog i 1985, og så begyndt jeg at blande olien til mig selv, fortæller Jette Dahl med sin karakteristiske, hese stemme.

Bruger ikke andet

Hun bedyrer, at hun siden første blanding aldrig har brugt andet i sin personlige skønhedspleje. Hurtigt opdagede Jette Dahl nemlig at den rette blanding af olivenolie, jordnøddeolie, lanolin og rosenvand gjorde hendes hud blød og lækker. Noget også hendes omgivelser bemærkede.

- Så begyndte de at spørge »kan du ikke lige blande lidt til mig også«, fortæller Jette Dahl, der i dag er 55 år.

Og fra at blande lidt ekstra olie til veninderne, kom der i 1999 for alvor skub i tingene. Jette Dahl besluttede sig nemlig for at starte en egentlig produktion af olien.

- Første gang lavede jeg 20 liter, og jeg tænkte, at det kom jeg da aldrig af med, erindringer olie-dronningen. Men olien blev afsat, og i dag

Jette Dahl fik tilbage i 1980'erne lyst til at prøve at blande sin egen skønhedsolie. I dag producerer hun olien i litervis til salg. Og olien, som kun består af naturens egne produkter, har efterhånden fået en stor og trofast fanskare.

Foto: Flemming Hansen

bliver der blandet 400 liter olie, hver gang blandingsmaskinen er i sving. Hvor meget hun sælger på årsbasis, er Jette Dahl ikke vild med at komme ud med.

- Der har ikke været noget almindeligt år, for det er stigende hvert år, siger hun - og det endda selv om hun ikke længere kører på landevejen for at få afsat sit produkt. I stedet bruger hun salgskrudtet

på at deltage i helsemesser fire gange årligt.

På landevejen

Men sådan var det langt fra i begyndelsen. De første år drog Jette Dahl rundt på de danske landeveje og bankede på hos frisører, alternative behandlere og helsekostbutikker i håbet om, at de ville købe hendes skønhedsolie.

Ture som bød på mange pudsige oplevelser, som den dag hun bankede på hos en frisør, hvor en ældre dame åbnede døren.

- Jeg præsenterede mig og sagde »Goddag, det er Jette Dahl fra Dalens Olie«, og så svarede hun bare, »Nej tak, vi bruger fjernvarme«, fortæller Jette Dahl med et stort smittende grin.

Og der blev også grinet højtlydt af oplevelsen i bilen hjem.

I begyndelsen forsøgte Jette Dahl også at få afsat sin olie hos helsekostbutikkerne rundt i landet. Og hendes fremgangsmåde her blev ret usædvanlig viste det sig. Hun henvendte sig nemlig direkte til butikkerne, som derefter måtte lægge pres på deres grossist for at få fingrene i »Dalens Olie«. Derfor tog grossisten kontakt til Jette Dahl og forklarede hende, at sådan plejede man altså ikke at gøre i den branche.

Det har derfor været noget nemmere at komme ind hos de små, selvstændige forretningsdrivende.

- De små frisører, alternative behandlere og massører - det var dem, der startede med at ville have med os at gøre, fortæller Jette Dahl.

Sikker på produktet

Med en baggrund som reklamesælger på Radio Herning, Radio Struer og TV Herning ved Jette Dahl nok, hvad det vil sige at gøre et godt salg. Og det er måske en af grundene til, at hendes olie i dag er en succes.

- Jeg har hele tiden været sikker på mit eget produkt, og det er nok det, der har overbevist de fleste, siger hun.

Men selvom hun er sikker i sin sag, når talen falder på »Dalens Olie«, har Jette Dahl ingen planer om at køre store kampagner for at få markedsført sit produkt. Forhandlermettet mangler nemlig, og det vil være mere end dumt at bruge en formue på markedsføring, hvis potentielle kunder alligevel ikke kan købe olien i deres nærområde.

Derfor støtter Jette Dahl sig til det gode rygte, som hendes olie har blandt sine nuværende brugere, og det er rigeligt til, at hun kan holde gang i blandingsmaskinen og få sendt olieflasker ud af firmaet, som holder til på Solsikkevej i Vildbjerg.

Olivenolie, jordnøddeolie, lanolin og rosenvand i den rette sammensætning giver en skønhedsolie, som kan bruges til alverdens ting så som dagcreme, make-up-fjerner og bodylotion. Foto: Flemming Hansen

Det er ikke et lægemiddel

»Dalens Olie« har positive bivirkninger, men er blot et kosmetisk produkt

AF MONICA JØRGENSEN
moj@herningfolkeblad.dk

Breve og beskeder i gæstebogen på www.dalens.dk vidner om kunder, som er mere end tilfredse med »Dalens Olie«. Der er folk, der fortæller om hudproblemer, som er minimeret, og gener som er blevet færre. Producenten af olien kunne aldrig selv drømme om at udråbe det til at have helbredende, mirakuløse effekter.

- Jeg synes bare, at jeg får sådan en pæn hud af det, er det mest rosende Jette Dahl kan svinge sig selv op til at sige om sit eget produkt.

Men hun konstaterer, at flere af hendes kunder fortæller om gode, positive bivirkninger ved produktet. Selv aner hun ikke, hvorfor olien, som består af olivenolie, jordnøddeolie, lanolin og rosenvand, gør godt.

- Jeg ved ikke hvorfor det hjælper, men jeg tror, at det ligger i blandingsforholdet, siger Jette Dahl og fortæller, at det gør et rørende indtryk på hende, når mennesker kontakter hende bare for at sige, at »Dalens Olie« har gjort noget godt for dem.

Men det ændrer ikke ved, at hun selv er overrasket over, at olien kan hjælpe på den vis. Den er nemlig kun sat i verden for at være en lækker olie i kvinder og mænds skønhedspleje. Og det er også vigtigt for Jette Dahl at understrege, at nok har nogle kunder positive effekter ved olien ud over det, den er skabt til, men det får hende ikke til at tage store ord i munden.

- Det helbreder ikke, siger hun kort.

En af grundene til, at Jette Dahl ikke tør og vil gå ud med store slagord om oliens lykkeligheder, er, at det er opført som et kosmetisk produkt og ikke et lægemiddel. Hvis hun som producent gik på gaden med budskabet om, at »Dalens Olie« kan kurere hudlidelser, vil hun lige med det samme få myndighederne på nakken. Og selv om der altså er kunder, der med egne ord beskriver oliens egenskaber, får det ikke Jette Dahl til at søge om at få olien optaget som et lægemiddel.

- Det er ikke det, det er skabt for, siger hun.

Flyver med egne vinger

Jette Dahl har licens til at flyve

AF MONICA JØRGENSEN
moj@herningfolkeblad.dk

Oliedronningen bag »Dalens Olie« fra Vildbjerg er en kvinde med fart over feltet. Og hun står ikke tilbage for en udfordring - heller ikke selv om det foregår i de højere luftlag. Og efter to et halvt års teoriundervis-

ning, radiobevis og flere timers flyvning har Jette Dahl nu licens til at flyve.

- Man har jo godt af at lære noget, siger Jette Dahl med et skævt smil, da hun bliver spurgt, hvordan hun turde kaste sig ud i at blive sin egen pilot. Jette Dahl fortæller med stor entusiasme om den første solotur, hun var på. En tur som er obligatorisk, hvis man ønsker licens til at flyve.

- Det er en stor dag, når man får sit

certifikat, men det er større, når man flyver solo første gang, siger Jette Dahl, der fik sit eget flycertifikat i hænderne i foråret.

Inspirationen til den luftbårne hobby kommer ikke sådan helt ud af det blå. Hendes mand har nemlig også flycertifikat, og sammen med nogle venner har parret deres egen lille flyvemaskine.

Den bruger de til at tage på ture rundt i landet - når tid og vejr tillader det. Fra tid til anden er der

historier fremme om folk med samme hobby, men som er endt på tragisk vis med ulykker og dødsfald. Selvom historierne er skræmmende, får de ikke Jette Dahl til at slippe lysten til at flyve.

- Man skal bare ikke gøre de dumheder, som de gør, siger hun og forklarer, at det handler om ikke at være dumdristig og at lade være med at tage ud i dårligt vejr.

Jette Dahl flyver gerne i sin fritid. Her står hun på det fly, som familien har sammen med nogle venner.

Privatfoto